

Hajjens utförande (Sifat al-Hajj)

Villkor för att en dyrkanakt ska accepteras

Hajj är en av de bästa dyrkansakterna och en av islams pelare. En dyrkanakt accepteras och leder till närhet till Allah endast genom två saker:

1. **Uppriktig avsikt (ikhlas)** - man söker enbart Allahs ansikte och det eviga livet, inte berömmelse eller världsliga vinster.
2. **Att följa Profeten ﷺ** i ord och handling - vilket kräver att man känner till hans sunna.

Det är därför obligatoriskt för den som vill utföra hajj att lära sig Profetens ﷺ vägledning, så att hans handlingar stämmer överens med sunnan.

De tre typerna av nusuk (riter)

Tamattu' - Man tar ihram för umra under hajjmånaderna, utför umran fullständigt (tawaf, sa'y, rakning/klippning) och träder ur ihram. På den åttonde Dhū al-Hijja (yawm al-tarwiya) tar man åter ihram för hajj. Man utför alltså en fullständig umra och ett fullständigt hajj.

Ifrad - Man tar ihram för hajj ensamt. Vid ankomsten till Mecka utför man tawaf al-qudūm och sa'y, men rakar/klipper inte och lämnar inte ihram -

man stannar i ihram tills man kastar stenen vid Jamrat al-‘Aqaba på offerdagen.

Qiran – Man tar ihram för både hajj och umra samtidigt, eller tar ihram för umra och sedan lägger till hajj innan tawafen börjar. Qiran-pilgrimens handlingar är som ifrad-pilgrimens, förutom att qiran kräver ett offerlam.

Det bästa av de tre är **tamattu‘**, vilket Profeten ﷺ beordrade och uppmuntrade sina följeslagare till.

Ihram

Man gör de rekommenderade förberedelserna – bad, parfym och bön – och tar sedan ihram efter bönen eller efter att man stigit upp på sitt fordon.

- **Tamattu‘**: *“Labbayka Allahumma bi-‘umra”*
- **Qiran**: *“Labbayka Allahumma bi-hajjatin wa ‘umra”*
- **Ifrad**: *“Labbayka Allahumma hajjan”*

Sedan tillägger man: *“Allahumma hadhihi hajjatun la riyā‘a fiha wa la sum‘a”* (“O Allah, detta är ett hajj utan skrymteri eller önskan om beröm.”)

Därefter läser man talbiyyan som Profeten ﷺ läste:

“Labbayka Allahumma labbayk, labbayka la sharika laka labbayk, inna al-hamda wa al-ni‘mata laka wa al-mulk, la sharika lak.”

Män höjer rösten; kvinnor läser tyst nog att höras av den bredvid henne – om det inte finns icke-mahram män i närheten, i vilket fall hon läser för sig själv.

Villkorssättning: Den som fruktar ett hinder (sjukdom, fiende, fängelse) bör säga vid ihram: *“Fa-in habasani habisun fa-mahilli haythu habasani”* – ty Profeten ﷺ beordrade Ḍuba‘a bint al-Zubayr att göra detta när hon var sjuk. (Bukhari 5089, Muslim 1207)

Talbiyya fortsätter:

- För umra: från ihram tills tawafen börjar
- För hajj: från ihram tills man kastar vid Jamrat al-‘Aqaba på offerdagen

Bad vid inträde i Mecka

Det rekommenderas att bada före inträdet i Mecka om möjlighet finns, ty Profeten ﷺ badade vid inträdet. (Muslim 1259)

Vid inträdet i al-Masjid al-Haram träder man in med höger fot och säger:

“Bismillah, wa al-salatu wa al-salamu ‘ala rasūlillah. Allahumma ighfir li dhunūbi wa iftah li abwaba rahmatik. A‘ūdhu billahi al-‘azīm wa bi-wajhihi al-karim wa bi-sultanihi al-qadim min al-shaytani al-rajim.”

Därefter utför man tawaf och sa‘y. Tamattu‘-pilgrimern utför sa‘y för umran; ifrad- och qiran-pilgrimerna utför sa‘y för hajjen och kan skjuta upp det till efter tawaf al-ifada.

Rakning eller klippning

När tamattu‘-pilgrimern avslutat sa‘yn rakar han hela huvudet – eller klipper – och träder ur ihram helt. Rakning är bättre, ty Profeten ﷺ bad tre gånger om förlåtelse för de rakade och en gång för de klippta. (Muslim 1303)

Undantag: Om hajjtiden är nära och håret inte hinner växa ut är klippning att föredra, så att det finns hår kvar att raka under hajjen. Profeten ﷺ beordrade sina följeslagare att klippa under avskedspilgrimsfärden, eftersom de anlände på morgonen den 4:e Dhū al-Hijja.

Kvinnan klipper hårets längd med ett fingerled.

Ifrad- och qiran-pilgrimerna rakar/klipper inte och lämnar inte ihram – de stannar i ihram tills offerdagen.

Avresa till Mina (8:e Dhū al-Hijja – yawm al-tarwiya)

Tamattu'-pilgrimern tar ihram för hajjen på förmiddagen från sin plats i Mecka och säger: *"Labbayka Allahumma hajjan."*

Man beger sig sedan till Mina och ber där zuhr, 'asr, maghrib, 'isha' och fajr – med förkortning (*qasr*) men utan att kombinera – ty Profeten ﷺ förkortat i Mina men kombinerade inte. Bönen med fyra rak'at bes som två.

Meckabor förkortar också i Mina och Arafat – Profeten ﷺ bad med folket under avskedspilgrimsfärden och beordrade inte Meckaborna att be fullt antal. (Dock: om Minas bebyggelse nu är sammanslagen med Meckas, förkortar Meckaborna inte där.)

Avresa till Arafat (9:e Dhū al-Hijja)

Vid soluppgången beger man sig från Mina till Arafat och stannar om möjligt i Namira (en plats precis innan Arafat) till middagstid – detta är rekommenderat, inte obligatoriskt.

När solen passerat middagen (*zawal*) ber man zuhr och 'asr som två rak'at vardera, kombinerat i förväg (*jam' taqdim*), med en adhan och två iqama – för att förlänga stoppets tid.

Därefter ägnar man sig åt dhikr, bön (*du'a'*) och ödmjukhet inför Allah med upphöjda händer, vänd mot Qibla – inte mot berget, ty sunnan är att vända sig mot Qibla. Profeten ﷺ sade: *"Jag stannade här, men hela Arafat är en plats för stopp."*

Det vanligaste i Profetens ﷺ bön vid detta storslagna stopp var:

"La ilaha illa Allah wahdahu la sharika lah, lahu al-mulku wa lahu al-hamdu wa huwa 'ala kulli shay'in qadir."

Den bästa bönen är bönen på Arafats dag. Man bör passa på att be ivrigt i slutet av dagen.

Avresa till Muzdalifa

Vid solnedgången beger man sig lugnt och värdigt till Muzdalifa. Där ber man maghrib (3 rak‘at) och ‘isha’ (2 rak‘at) med en adhan och två iqama, utan att be något däremellan.

Om man fruktar att inte nå Muzdalifa förrän efter midnatt, ber man på vägen – det är inte tillåtet att skjuta upp bönen till efter midnatt.

Man övernattare i Muzdalifa. Vid gryningen ber man fajr tidigt och beger sig till al-Mashhad al-Haram (mosképlatsen i Muzdalifa) för att glorifiera och prisa Allah med upphöjda händer, vänd mot Qibla – tills ljuset sprids väl.

De svaga (äldre, sjuka, kvinnor, barn) kan lämna mot Mina i den senare delen av natten.

Avresa till Mina – offerdagen (10:e Dhū al-Hijja)

När ljuset sprids väl beger man sig till Mina före soluppgången och skyndar igenom Wadi Muhassir (dalen mellan Muzdalifa och Mina).

Stenkastningen vid Jamrat al-‘Aqaba

Man kastar sju stenar i följd – varje sten ungefär av en bönans storlek – och säger *“Allahu Akbar”* vid varje sten. Sunnan är att stå vänd mot pelaren med Mecka till vänster och Mina till höger.

Slakt av offret

Efter stenkastningen slaktar man sitt offerlam.

Rakning eller klippning

Mannen rakar hela huvudet eller klipper; kvinnan klipper ett fingerled.

Efter detta uppnår man den första tahallul – allt är tillåtet utom samlag med makan/maken.

Tawaf och sa'y

Man beger sig till Mecka, utför tawaf al-ifada och sa'y (om det krävs).

Efter detta uppnår man den andra tahallul – allt som var förbjudet på grund av ihram är nu tillåtet.

Det är sunna att parfymera sig inför nerresan till Mecka för tawafen, ty 'Āisha sade: *"Jag parfymerade Profeten ﷺ för hans ihram och för hans tahallul före tawafen."* (Bukhari 1539, Muslim 1189)

Återkomsten till Mina – Tashriq-dagarna (11:e–13:e)

Man återvänder till Mina och övernattare de elfte och tolfte natten. Man kastar de tre pelarna **efter zawal** på båda dagarna i denna ordning:

1. **Första pelaren** (närmast Khayf-moskén, längst från Mecka) – sju stenar, *takbir* vid varje sten, sedan stannar man och gör en lång bön vänd mot Qibla med upphöjda händer.
2. **Mellersta pelaren** – sju stenar, *takbir* vid varje sten, sedan stannar man till vänster och gör en lång bön vänd mot Qibla.
3. **Jamrat al-'Aqaba** – sju stenar, *takbir* vid varje sten. Man stannar inte och ber inte efter denna.

Det är rekommenderat att gå till stenkastningen till fots; att åka är tillåtet.

Den tolfte dagen: Om man avslutat kastningen och vill skynda hem, kan man lämna Mina före solnedgången. Om solen går ned medan man fortfarande är i Mina – oavsett orsak – måste man övernatta och kasta den trettonde dagen efter zawal.

Att stanna till den trettonde är **bättre** och är det Profeten ﷺ gjorde.

Avskedstawaf

Den som vill lämna Mecka för hemorten får inte göra det utan att utföra avskedstawafen, ty Profeten ﷺ sade: *"Ingen av er ska bege sig iväg förrän det sista han gör är att vara vid huset."* (Muslim 1327)

Avskedstawafen ska vara det sista man gör. Om man stannar kvar efteråt för att vänta på resällskap, lasta bagage eller köpa något på vägen är det inget fel. Men om man skjuter upp sin avresa avsiktligt, måste man upprepa tawafen.

Undantag: Den menstruerande och den som har barnsängsfeber är befriade från avskedstawaf. De bör inte heller stanna vid moskédörren för avsked, ty inget sådant är återberättat från Profeten ﷺ.

Förbud under ihram

Gäller både män och kvinnor:

- Att klippa hår eller naglar (dock är borttagande av taggar tillåtet, även om det blöder)
- Att använda parfym på kroppen, kläderna, maten eller drycken (parfym som satt sig innan ihram skadar inte)
- Att jaga
- Att ha samlag
- Att röra eller kyssa makan/maken av begär
- Att ingå äktenskap – för sig själv eller annan – eller framföra frieri
- Att bära handskar (att linda händerna i tyg är tillåtet)

Gäller endast män:

- Att täcka huvudet med något som sitter fast (skugga från parasoll, biltaket eller tält är tillåtet; att bära bagage på huvudet är tillåtet)
- Att bära sömnadskläder – skjorta, turban, huva, byxor, strumpor – utom om man inte hittar ihramkläder; då är det tillåtet
- Att bära abaya, quba', mössa, undertröja och liknande

Tillåtet för män: sandaler, ring, glasögon, hörapparat, armbandsur, bälte för pengar; att tvätta sig utan parfymtvål; att kamma och skrubba håret och kroppen – om hår faller av oavsiktligt är det inget fel.

Gäller endast kvinnor:

- Att bära niqab (ansiktsslöja med hål för ögonen) eller burqa
 - Sunnan är att ha ansiktet fritt – men om icke-mahram män ser henne är det obligatoriskt att täcka ansiktet, både i och utanför ihram
-

Källor: Manasik al-Hajj wa al-Omra av al-Albani; Sifat al-Hajj wa al-Omra och al-Manhaj li-murid al-Omra wa al-Hajj av Ibn Othaymin.